

Tilburg University

Noot bij CRvB, 16 oktober 2018, USZ 2018/364

Stoepker, Giel; Bruggeman, C.W.C.A.

Publication date:
2018

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):

Stoepker, G., & Bruggeman, C. W. C. A., (2018). *Noot bij CRvB, 16 oktober 2018, USZ 2018/364*, No. 16/7323 WWB, No. ECLI:NL:CRVB:2018:3264, 3 p., Oct 16, 2018.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

1.2. Uit artikel 8:16, eerste lid, van de Awb volgt dat het verzoek om wraking moet worden gedaan zodra de feiten of omstandigheden die aanleiding zijn voor het wrakingsverzoek aan de verzoeker bekend zijn geworden.

2.1. Verzoeker heeft als gronden voor de wraking vermeld dat de Raad voor de zitting de verkeerde gemachtigde heeft opgeroepen, dat de 'scope' van het onderzoek ter zitting ten onrechte is beperkt, dat ter zitting ten onrechte geen aandacht is besteed aan de door verzoeker geleden schade en dat de behandelend rechter ten onrechte heeft geweigerd een stuk in ontvangst te nemen, waarin verzoeker wensen en voorstellen heeft opgenomen voor verdere behandeling van zijn bijstandaanvraag en beslechting van het geschil met het college.

2.2. Gelet op hetgeen hij naar voren heeft gebracht, heeft verzoeker met de indiening van het wrakingsverzoek op 9 september 2018 onvoldoende voortvarend gehandeld, waardoor niet is voldaan aan het in artikel 8:16, eerste lid, van de Awb neergelegde voorschrift. De aanleiding voor verzoeker om de behandelend rechter te wraken was gelegen in het optreden van de behandelend rechter ter zitting. De omstandigheden waarin verzoeker aanleiding heeft gezien om wrakingsverzoek in te dienen waren hem dus uiterlijk ter zitting bekend. Niettemin heeft hij tot ruim twee weken na de zitting gewacht met de indiening van zijn verzoek. Dat hij het verzoek heeft ingediend binnen enkele dagen nadat hij het proces-verbaal van de zitting heeft ontvangen, maakt niet dat het verzoek tijdig is, omdat het proces-verbaal ten opzichte van het verhandelde ter zitting geen nieuwe feiten of omstandigheden bevat die maken dat het verzoeker niet zou kunnen worden tegen-

geworpen dat hij zijn verzoek pas na ontvangst van het proces-verbaal heeft ingediend. Dat verzoeker de nodige zorgvuldigheid heeft willen betrachten en er daarom voor heeft gekozen eerst de brief van 26 augustus 2018 te schrijven en pas daarna een wrakingsverzoek in te dienen, doet aan de te late indiening van het wrakingsverzoek niet af.

3. Uit 2.1 en 2.2 volgt dat het verzoek om wraking niet-ontvankelijk moet worden verklaard.

4. Voor een proceskostenveroordeling bestaat geen aanleiding.

Beslissing
De Centrale Raad van Beroep verklaart het verzoek om wraking van F. Hoogendijk niet-ontvankelijk.

364

Centrale Raad van Beroep
16 oktober 2018, nr. 16/7323 WWB,
ECLI:NL:CRVB:2018:3264
(Ter Brugge)

Noot G.J. Stoepker en C.W.C.A. Bruggeman

Verzoek aanpassing norm. Mutatiel formulier. Geen aanvraag.

[Awb art. 1:3 lid 3; Pw art. 43, 44]

Essentie en samenvatting: Een wijzigingsformulier wordt in beginsel niet als aanvraag aangemerkt. Wel kan het inzenden van een dergelijk formulier onder omstandigheden een element zijn dat wijst in de richting van een aanvraag als bedoeld in art. 1:3 lid 3 Awb, maar die omstandigheden doen zich hier niet voor. Appellanten hebben op het mutatiel formulier wel vermeld dat zij aanpassing van hun bijstand naar de gehuwdenorm wensten, maar voor zover zij dit formulier al als aanvraag hebben bedoeld, had het op hun weg gelegen om dit expliciet kenbaar te maken. Naar aanleiding van het verzoek om een aanvraagformulier in te vullen had het appellanten duidelijk kunnen zijn dat het college in het ingevulde mutatiel formulier in ieder geval geen aanvraag zag. Ook nadien hebben appellanten zich niet op het standpunt gesteld dat met het mutatiel formulier een aanvraag was ingediend.

Uitspraak op het hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank Limburg van 18 oktober 2016, 15/3299 (aangevallen uitspraak), tussens:

[appellants] (appellants) en [appellante] (appellante), beiden te [woonplaats] het college van burgemeester en wethouders van Vaals (college)

Procesverloop

Namens appellanten heeft mr. P.J.M. Bongarts, advocaat, hoger beroep ingesteld.

Het college heeft een verweerschrift ingediend.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 20 maart 2018. Appellant is verschenen, bijstaan door mr. Bongarts. Het college heeft zich laten vertegenwoordigen door mr. M.T.P.P. Gijssens.

Overwegingen

1. De Raad gaat uit van de volgende in dit geding van belang zijnde feiten en omstandigheden.

1.1. Als gevolg van het opheffen van de gemeenschappelijke regeling per 1 januari 2016 treedt in dit geding het college in de plaats van het dagelijks bestuur van de Regionale Sociale Dienst Pentasz Mergelland. In deze uitspraak wordt onder college tevens verstaan het dagelijks bestuur van de Regionale Sociale Dienst Pentasz Mergelland.

1.2. Appellant ontving bijstand ingevolge de Wet werk en bijstand (WWB) naar de norm voor een alleenstaande ouder, met een toeslag van 20%. Aan appellante is op 12 maart 2014 een verblijfsvergunning voor bepaalde tijd regulier verleend. In het kader van een onderzoek naar de rechtmatigheid van de verleende bijstand heeft appellant in een gesprek met de klantmanager op 17 april 2014 vermeld dat zijn vrouw, appellante, vanuit Bosnie-Herzegovina definitief naar Nederland is verhuisd. In een mutatiel formulier van 18 april 2014 heeft appellant dit bevestigd en tevens vermeld dat hij een nieuwe auto op naam heeft. Dit heeft geleid tot een gesprek op 1 mei 2014 met de klantmanager en een medewerker van SozaXpert, waarbij appellanten de vergunning tot verblijf van appellante hebben overgelegd. In dit gesprek heeft de klantmanager meegedeeld dat appellante in beginsel recht had op bijstand, maar dat het college dan verplicht was dit te melden bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) en dat dit gevolg kon hebben voor het verblijfsrecht van appellante. De klantmanager heeft appellanten daarbij de mogelijkheid voorgelouden de bijstand voort te zetten naar de norm voor een alleenstaande ouder met een toeslag van 20% van het netto minimumloon, wat geen gevolgen zou hebben voor het verblijfsrecht van appellante. De klantmanager en de medewerker van SozaXpert hebben appellanten geïnformeerd dat zij dienden te berichten of zij de bijstand naar de norm voor een alleenstaande ouder wilden voortzetten of dat zij gezamenlijk bijstand wilden aanvragen. Tot nader orde zou het college de bijstand naar de norm voor

een alleenstaande ouder voortzetten. Appellanten hebben daarop besloten de bijstand naar de norm voor een alleenstaande ouder te laten voortzetten.

1.3. Nadat appellanten door hun gemachtigde hadden laten uitzoeken wat de verwachte besissing van de IND zou zijn, hebben zij – en hun gemachtigde namens hen – bijkens het rapport en advies van 8 september 2014 van de klantmanager, op 18 juni 2014 contact opgenomen met de klantmanager, waarbij zij te kennen hebben gegeven dat zij in aanmerking wilden komen voor een gehuwdenuikering. De klantmanager heeft appellanten meegedeeld dat zij beiden een aanvraagformulier digitaal dienden in te vullen. Appellanten hebben op 24 juni 2014 een mutatiel formulier ingediend, waarin zij hebben vermeld dat zij "nu aanpassing" van de WWB vragen naar de gehuwdenorm. Naar aanleiding hiervan heeft de klantmanager telefonisch contact opgenomen met appellanten en hen verzoekt zo spoedig mogelijk digitaal een aanvraag in te vullen. Op 2 juli 2014 heeft de klantmanager hiernaar telefonisch bij appellanten geïnformeerd, waarop appellant heeft meegedeeld dat het formulier digitaal was ingediend. In verband met de achterenvolgende vakanties van de klantmanager en van appellanten is eerst op 26 augustus 2014 een intakegesprek gepland. Bij controle op 22 juli 2014 is gebleken dat geen digitaal formulier was binnengekomen. De klantmanager heeft appellanten vervolgens telefonisch verzocht alsnog een digitaal aanvraagformulier in te leveren. Appellanten waren toen nog in Nederland. Appellant heeft daarop aan de klantmanager meegedeeld dit in te dienen zodra appellanten weer terug waren van vakantie. Op 21 augustus 2014 heeft de klantmanager opnieuw telefonisch contact opgenomen met appellanten. Appellant heeft aan de klantmanager meegedeeld dat hij het formulier niet digitaal kon invullen. De klantmanager heeft daarop met appellanten afgesproken dat zij zich nog diezelfde dag op het Werkplein zouden melden, zodat het formulier met de hand kon worden ingevuld. Nog op diezelfde dag hebben appellanten het formulier met de hulp van een baliemedewerker handmatig ingevuld.

1.4. Bij besluit van 8 september 2014, na bezwaar gehandhaafd bij besluit van 30 september 2015 (bestreden besluit), heeft het college appellanten met ingang van 21 augustus 2014 bijstand naar de gehuwdenorm verleend. Het college heeft aan de besluitvorming, zoals nader toegelicht ter zi-

ting, ten grondslag gelegd dat appellanten verwijtbaar niet zo spoedig mogelijk na hun melding door middel van het mutatieformulier van 24 juni 2014 een aanvraag hebben ingediend en dat er voorts geen bijzondere omstandigheden zijn om de bijstand naar de norm voor gehuwden te doen ingaan op een datum gelegen vóór die melding. Appellanten zijn door het college niet afgehouden van het doen van een aanvraag naar de norm voor gehuwden.

2. Bij de aangevallen uitspraak heeft de rechtbank het beroep tegen het bestreden besluit ongegrond verklaard.

3. In hoger beroep hebben appellanten zich tegen de aangevallen uitspraak gekeerd. Zij hebben aangevoerd dat de klantmanager hen tijdens het gesprek op 1 mei 2014, vermeld in 1.2, heeft afgeschrikt om een aanvraag voor een gehuwdenuitkering in te dienen door te wijzen op de mogelijkheid dat dit gevolgen kon hebben voor het verblijfsrecht van appellante. Dit, terwijl zij kon weten dat die gevolgen er niet waren omdat appellant was vrijgesteld van de arbeidsverplichtingen op grond van de WWB en daardoor eveneens van het inkomensverste dat normaliter bij toelating van een echgenote geldt. Appellanten zijn daardoor op het verkeerde been gezet en afgehouden van het doen van een aanvraag. Het college had hen dan ook met ingang van 18 april 2014 bijstand naar de norm voor gehuwden moeten toekennen. In elk geval had het college hen vanaf 24 juni 2014 bijstand naar de norm voor gehuwden moeten toekennen. Op 24 juni 2014 hebben appellanten een mutatieformulier ingevuld, waarin zij hebben gevraagd om bijstand naar de norm voor gehuwden. Appellant was niet in staat een digitale aanvraag in te dienen. Voor een digitale aanvraag is ook geen grondslag in de wet te vinden.

4. De Raad komt tot de volgende beoordeling.
4.1. Ingevolge artikel 43, eerste lid, van de WWB stelt het college het recht op bijstand op schriftelijke aanvraag of, indien een schriftelijke aanvraag niet mogelijk is, ambtshalve vast. Wanneer het college heeft vastgesteld dat recht op bijstand bestaat, wordt ingevolge artikel 44, eerste lid, van de WWB de bijstand toegekend vanaf de dag waarop dit recht is ontstaan, voor zover deze dag niet ligt voor de dag waarop de belanghebbende zich heeft gemeld om bijstand aan te vragen.
4.2. Volgens vaste rechtspraak inzake toepassing van artikel 43 en 44 van de WWB (uitspraak van 21 maart 2006, ECLI:NL:CRVB:2006:AV8690)

wordt in beginsel geen bijstand verleend over een periode voorafgaand aan de datum waarop de betrokkene zich heeft gemeld om bijstand aan te vragen of – in voorkomende gevallen – een aanvraag om bijstand heeft ingediend. Van dit uitgangspunt kan worden afgeweken indien bijzondere omstandigheden dat rechtvaardigen. Van zulke omstandigheden kan sprake zijn als komt vast te staan dat betrokkene al eerder een aanvraag om bijstand heeft ingediend, of indien gebleken is dat betrokkene op enigstetij wijze acte in de richting van het UWV of het college heeft ondernomen die tot het innemen van een daartoe strekkende aanvraag had moeten leiden.

4.3. Appellanten hebben niet aannemelijk gemaakt dat zij door het college na de indiening van het mutatieformulier van 18 april 2014 zijn afgehouden van het doen van een bijstandsaanvraag naar de norm voor gehuwden. Het college was immers verplicht om een bijstandsaanvraag van appellante te melden bij de IND en in de vergunning tot verblijf van appellante was vermeld dat beroep op de algemene middelen gevolgen kon hebben voor haar verblijfsrecht. Dat de behandelend ambtenaar appellanten heeft meegedeeld dat een aanvraag gevolgen kon hebben voor het verblijfsrecht van appellante en dat die gevolgen er niet zouden zijn indien de bijstand naar de norm voor een alleenstaande met toeslag zou worden voortgezet, valt het college niet te verwijzen. De beslissing over eventuele gevolgen voor de verblijfsvergunning van appellante was niet aan het college maar aan de IND. Ter zitting van de Raad heeft het college voorts onweersproken gesteld dat de klantmanager nog telefonisch contact met de IND heeft gehad, maar daarbij geen duidelijkheid heeft gekregen. Dat de behandelend ambtenaar eerder keuringrapporten over appellant had aangeleverd op grond waarvan de IND, geteld op de medische (psychische) situatie van appellant, een uitzondering had gemaakt op de inkomens eis, wat daarvan ook zij, maakt het voorgaande niet anders. In de vergunning tot verblijf van appellante was immers vermeld dat beroep op de algemene middelen gevolgen kon hebben voor haar verblijfsrecht. Dat appellanten door de mededeling van de klantmanager voorzichtig zijn geworden en hun advocaat hebben laten uitzoeken hoe de IND op een bijstandsaanvraag naar de norm voor gehuwden zou reageren, is alseziens begrijpelijk, maar ook dat maakt het voorgaande niet anders.

4.4. De beroepsgrond dat appellanten op 24 juni 2014 een aanvraag hebben ingediend en dat zij dan ook in principe recht hadden op bijstand vanaf die datum, slaagt evenmin. Uit vaste rechtspraak (onder meer de uitspraak van 14 augustus 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:2507) volgt dat een wijzigingsformulier in beginsel niet als aanvraag dient te worden aangemerkt. Wel kan het inzenden van een dergelijk formulier onder omstandigheden een element zijn dat wijst in de richting van een aanvraag als bedoeld in artikel 1.3, derde lid, van de Algemene wet bestuursrecht, maar die omstandigheden doen zich hier niet voor. Appellanten hebben op het mutatieformulier wel vermeld dat zij aanpassing van hun bijstand naar de gehuwdennorm wensten, maar voor zover zij dit formulier al als aanvraag hebben bedoeld, had het op hun weg gelegen om dit expliciet kenbaar te maken. Nadat de klantmanager hen vervolgens had verzocht een aanvraagformulier in te vullen had het hen duidelijk kunnen zijn dat het college in het ingevulde mutatieformulier in ieder geval geen aanvraag zag. Ook toen de klantmanager op 2 juli 2014 bij appellanten naar het invullen van het formulier informeerde, hebben appellanten zich niet op het standpunt gesteld dat met het mutatieformulier een aanvraag was ingediend, maar heeft appellant te kennen gegeven dat hij het formulier digitaal had ingediend. Op 22 juli 2014 heeft appellant meegedeeld het formulier in te dienen zodra hij en appellante weer terug waren van vakantie. Nadat de klantmanager op 21 augustus 2014 wederom contact met appellanten had opgenomen, heeft appellant meegedeeld dat hij het formulier niet digitaal kon indienen, waarna appellanten uiteindelijk op 21 augustus 2014 het formulier met hulp van een balie medewerker hebben ingevuld en de aanvraag hebben ingediend. Uit deze gang van zaken blijkt dat het college het op 24 juni 2014 door appellant ingevulde mutatieformulier niet als een aanvraag beschouwd en appellanten zich ook niet op het standpunt hebben gesteld dat zij met het mutatieformulier een aanvraag hadden ingediend. (vergeleijk de uitspraak van 28 januari 1997, ECLI:NL:CRVB:1997:ZB7094).

4.5. De Raad volgt voorts het college in zijn standpunt dat, als het invullen van het mutatieformulier zou moeten worden aangemerkt als een melding, appellanten vervolgens de aanvraag niet zo spoedig mogelijk hebben ingediend nadat zij zich hebben gemeld en hen dit te verwijzen valt.

Uit de gang van zaken zoals weergegeven in 1.3 blijkt dat van de zijde van het college diverse malen bij appellanten is aangedrongen op invulling en indiening van een aanvraagformulier. Als appellanten dat niet konden, hadden zij om hulp daarbij moeten vragen. Niet is gesteld of gebleken dat appellanten de gehele periode tussen het eerste verzoek van de klantmanager om een aanvraagformulier in te vullen en 21 augustus 2014 wegens vakantie afwezig zijn geweest. In elk geval hadden zij eerder dan op 21 augustus hun probleem met het indienen van het formulier moeten melden. Gelet op het bepaalde in artikel 44, derde lid, van de WWB was het college dan ook bevoegd de bijstand toe te kennen vanaf 21 augustus 2014.

4.6. Van bijzondere omstandigheden zoals bedoeld in 4.2, was evenmin sprake. Het college was bereid een aanvraag van appellanten in ontvangst te nemen en heeft appellanten zelfs meermaals verzocht een aanvraagformulier in te vullen en in te dienen. Dat het daarvan uiteindelijk pas op 21 augustus 2014 is gekomen is niet aan het college te wijten.

4.7. Uit 4.1 tot en met 4.6 volgt dat het college te recht eerst met ingang van 21 augustus 2014 aan appellanten bijstand heeft verleend. De aangevallen uitspraak zal worden bevestigd.

5. Voor een veroordeling in de proceskosten bestaat geen aanleiding.

Bestissing

De Centrale Raad van Beroep bevestigt de aangevallen uitspraak.

NOOT

1. Deze annotatie gaat over r.o. 4.4 van de hier opgenomen uitspraak, namelijk over de vraag of mutatieformulieren die bijstandsgerechtigden inleveren om voor de bijstand relevante wijzigingen door te geven, te gelden hebben als aanvraag in de zin van art. 1.3 lid 3 Awb. De CRVB beantwoordt die vraag ontkennend. In deze root gaan we in op het begrip aanvraag en schetsen we wat deze uitspraak voor de praktijk kan betekenen (punt 5-6). We beginnen deze root met een korte weergave van de casus (punt 2) en het oordeel (punt 3-4). Aangezien Giel Stoepker (deels) werkzaam is bij de CRVB benadrukken we verder dat hij bij deze uitspraak of de onder

de punten 3 en 4 genoemde uitspraken van 28 januari 1997 en 14 augustus 2018 niet betrokken is geweest.

2. Appellant ontvangt bijstand naar de norm voor een alleenstaande ouder. Aan zijn partner (appellante) wordt een verblijfsvergunning verleend, waarvan melding wordt gemaakt bij het college. Appellanten hadden de bedoeling dat daarna de bijstand zou worden aangepast naar de norm voor gehuwden. Het college laat echter weten dat zij een en ander moet melden bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), aangezien een beroep op bijstand door appellante gevolgen kan hebben voor haar verblijfsrecht.

Dat leidt ertoe dat de situatie nog even blijft zoals die is: appellanten laten de situatie door hun advocaat onderzoeken. Op 18 juni 2014 hakken ze de knoop door, ze willen toch bijstand naar de norm voor gehuwden ontvangen. Daartoe dienen ze op 24 juni 2014 een mutatietermuler in. De klantmanager vraagt appellanten vervolgens zo spoedig mogelijk een aanvraag in te dienen. Die aanvraag wordt een vakantie van de klantmanager en appellanten uiteindelijk pas ingediend op 21 augustus 2014. Vanaf die datum verstrekt het college dan ook bijstand naar de gehuwdenorm. Dat is tegen het zere been van appellanten. Zij willen de gewijzigde bijstand ontvangen vanaf de datum waarop het mutatietermuler is ingediend (24 juni 2014). Dat mutatietermuler geldt volgens hen immers als een aanvraag.

3. De CRvB zegt dat van een aanvraag in beginsel geen sprake is. Daarvoor verwijst de CRvB naar zijn eerdere uitspraak van 14 augustus 2018 (ECLI:NL:CRVB:2018:2507), waarin de wetgeschiedenis aan bod komt. In die uitspraak ging het om een bijstandsgerechtigde die via een mutatietermuler het college op de hoogte had gesteld van zijn inkomenssituatie (hij had inkomen genoten). Nadat het college op dat mutatietermuler niet tijdig beslist stelt de bijstandsgerechtigde het college in gebreke met het verzoek om een dwangsom toe te kennen. Het college beslist daarop dat een mutatietermuler geen aanvraag is. De CRvB gaat daarin mee. Het mutatietermuler is geen aanvraag, omdat daarvoor geen aanknopingspunten in de wetgeschiedenis te vinden zijn. Enkel aanvragen die krachtens een wettelijk voorschrift ingediend kunnen worden en aanvragen die weliswaar niet in de wet zijn genoemd maar in de praktijk nodig zijn

om tot een beschikking te komen, hebben te gelden als aanvraag (zie PG Awb I, p. 156). Een mutatietermuler valt niet onder de genoemde voorbeelden in de wetgeschiedenis. Het mutatietermuler wordt niet in de Pw genoemd, noch bestraft er een noodzaak in de praktijk. Het besluit waarbij een wijziging in het recht op bijstand wordt bewerkteligd wordt immers door het college ambtshalve genomen, aldus de CRvB. Ook zonder een mutatietermuler is het college gehouden het besluit waarop dat mutatietermuler ziet te nemen.

4. Het feit dat een mutatietermuler is ingediend kan onder omstandigheden wel een element zijn dat wijst in de richting dat daarmee toch beoogd is een aanvraag in te dienen. Die omstandigheden doen zich in de onderhavige uitspraak volgens de CRvB echter niet voor. Appellanten hebben nagelaten expliciet kenbaar te maken dat het mutatietermuler een aanvraag is. Als wij het goed zien wordt dit punt nog versterkt doordat appellanten dit eveneens hebben nagelaten, nadat het voor hen (redelijkwijs) duidelijk was (of had moeten zijn) dat de klantmanager in het mutatietermuler geen aanvraag zag. De CRvB verwijst naar zijn uitspraak van 28 januari 1997 (ECLI:NL:CRVB:1997:ZB7094). Daar ging het om een door de raadsman van een bijstandsgerechtigde naar het college gezonden brief. Daarin valt onder meer te lezen "gaarne zou ik van [het college] willen vernemen hoe u denkt *client alsnog financieel in deze tegemoet te kunnen komen*". De CRvB was van oordeel dat het, voor zover het mutatietermuler bedoeld was als aanvraag, op de weg van de raadsman of de bijstandsgerechtigde zelf had gelegen dat expliciet kenbaar te maken, zeker nadat het college te kennen had gegeven hierin geen aanvraag te zien. De parallel met de onderhavige uitspraak ruim twintig jaar later is opvallend.

Toch is de gedachte dat een ingevuld en getourneerd mutatietermuler duidelijk bedoeld kan zijn als aanvraag niet zo vreemd. Doorzichtig gevend zou daarbij kunnen zijn de vraag of al dan niet een 'evident materieel gunstiger resultaat' kan worden verwacht na verwerking van de gemelde mutatie. De beide uitspraken uit dit jaar wijken in dat opzicht ook duidelijk van elkaar af. In de hier opgenomen uitspraak wordt evident beoogd de gehuwdenorm te verkrijgen (een materieel gunstiger resultaat), terwijl het gevolg van de melding van het al dan niet aan-

wezig zijn van inkomsten helemaal niet zo duidelijk is. Bij de verkrijging van meer inkomsten dan voorheen is minder bijstand te verwachten en bij de verkrijging van minder inkomsten juist meer bijstand. Bovendien – en in feite belangrijker nog – betreft een feitelijke korting van de maandelijkse bijstandsnorm ter hoogte van de verkregen inkomsten strikt genomen niet eens een wijziging van het eerder toegekende bijstandsrecht. Dat wordt immers altijd toegekend onder de voorwaarde dat verkregen inkomsten daarop in mindering worden gebracht. Een melding van verhoogde of verlaagde inkomsten is daarmee naar de aard van de zaak eigenlijk geen verzoek om een nieuw besluit en daarmee geen aanvraag in de zin der wet.

5. Want wat is een aanvraag in de zin der wet? Een aanvraag is een verzoek van een belanghebbende een besluit te nemen (art. 1:3 lid 3 Awb). Het begrip aanvraag is onder meer bepalend voor de toepasselijkheid van titel 4.1 van de Awb. Het gaat dan bijvoorbeeld om de aanvraag van de beslistermijn (art. 4:13 lid 1 Awb). Uit 1:3 lid 3 Awb volgen twee elementen van de aanvraag: er dient sprake te zijn van een (1) verzoek en besluit te nemen, welk verzoek door een (2) belanghebbende gedaan dient te zijn. In de hiervoor weergegeven uitspraak speelt de tweede voorwaarde geen rol. Die voorwaarde zorgt er voor dat alleen een verzoek om een besluit iemand nog geen belanghebbende maakt. Daarvoor is materiële betrokkenheid vereist bij de aanleggenheid waarop de te nemen primaire beslissing betrekking heeft (ABRVs 20 januari 1998, ECLI:NL:RVS:1998:ZF3146). In het voorliggende geval is de materiële betrokkenheid aanwezig. Een bijstandsgerechtigde ondervindt feitelijk gevolg van het al dan niet toewijzen van zijn verzoek tot wijziging van de voor hem geldende bijstandsnorm.

6. Het gaat hier om de eerste voorwaarde: is het verzoek wel op het nemen van een besluit gericht en dus een aanvraag? Voor de beantwoording van de vraag of een verzoek als aanvraag te gelden heeft, is allereerst van belang dat een aanvraag vormvrij is. Uitsluitend het woord 'aanvraag' is zodoende niet bepalend (ABRVs 30 juli 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BD8885). Ook het antwoord op de vraag of van een aanvraagformulier gebruik is gemaakt is niet bepalend (CRVB 18 februari 2014, ECLI:NL:CRVB:2014:568 en CRVB 19 juli 2016, ECLI:NL:CRVB:2016:2729,

«USZ» 2016/329). Ook een mondelinge aanvraag kan dus een aanvraag zijn (zie echter ook de beperking in art. 4:1 Awb). Met andere woorden: dat een verzoek niet in een bepaalde vorm is gegoten, is niet zonder meer bepalend voor het antwoord op de vraag of van een aanvraag sprake is. De gekozen vorm kan daarbij echter wel een rol spelen (ABRVs 24 januari 2018, ECLI:NL:RVS:2018:214). De hier opgenomen uitspraak van de CRvB bevestigt dit eens te meer, misschien wel meer dan de uitspraak van eerder dit jaar. Een mutatietermuler is geliet op de wetgeschiedenis in beginsel geen aanvraag, maar kan dat onder de juiste omstandigheden wel worden. Van belang daarvoor kan zijn dat bijstandsgerechtigden dat expliciet benoemen, zeker wanneer het college te kennen geeft in het mutatietermuler geen aanvraag te zien. Zonder explicitering is een iets bredere interpretatie door het college wellicht echter ook denkbaar, waarbij dan het criterium van een 'evident beoogd materieel gunstiger resultaat' toegepast zou kunnen worden.

G.J. Stoepker,
Juridisch medewerker bij de Centrale Raad van Beroep en docent staats- en bestuursrecht aan Tilburg University

C.W.C.A. Bruggeman,
Kees-Williem Bruggeman is adviseur gemeentelijk sociaal domein (Brug Consult)

365

Centrale Raad van Beroep
19 oktober 2018, nr. 18/911 PW-V,
ECLI:NL:CRVB:2018:3362
(Venema)

Ontbreken rechtsmiddel tegen wrakingsbeslissing. Toegang tot de rechter. Effectief toegankelijk rechtsmiddel.

[Awb art. 8:18; EVRM art. 3, 6]

Essentie: Het ontbreken van een rechtsmiddel tegen een wrakingsbeslissing maakt niet dat de procedure in zijn geheel niet in overeenstemming is met art. 6 en art. 13 EVRM.